

Tiše glas

GLASILO KOMBINATA DELAMARIS

INTERNA IZDAJA

LETNIK VI

IZOLA, 25. MARCA 1964

11434

STEV. 1

STATUT - NJEGOV POMEN IN VSEBINA



Po 307/64

Statut delovne organizacije je pojem, ki ga je naša nova zvezna, za njo pa tudi republiška ustava osvojila, da bi z njim označila tisti akt delovne organizacij, na katerem naj temeljijo vsi njeni ostali samoupravni predpisi. Zaradi tega lahko rečemo, da je statut nov splošni akt družbenega samoupravljanja, ki spada v kategorijo ustavno zakonskih predpisov.

Statut gospodarske organizacije pomeni velik korak v razvoju delavskega samoupravljanja, saj v okviru zakonov ustvarja in razvija samopravnost, ki jo zagotavlja našim delovnim ljudem sama ustava.

Glede razmerja med statutom gospodarske organizacije na eni strani ter ustavo in zakoni na drugi lahko iz ustave razberemo, da je statut absolutno podrejen le njej sami. To pomeni, da morajo biti vsa določila statuta obvezno v skladu z ustavo, sicer so nična. Razmerje med statutom in zakonom pa je nekoliko drugačno. Statut je sicer res podrejen tudi zakonu, vendar pa ta podrejenost ni absolutna. V zadnjem odstavku 9. člena ustave SFRJ in v zadnjem odstavku 16. člena ustave SRS dobesedno piše: »Protiustaven je vsak akt, s katerim se krši pravica samoupravljanja delovnih ljudi.« To pomeni, da mora prav vsak predpis — tudi zakon — spoštovati samoupravne pravice delovnih ljudi. Kolikor bi torej katerikoli predpis krtil z ustavo zajamčene samoupravne

pravice, predvidene v tem ali onem statutu gospodarske organizacije, bi moral ta predpis nujno kloniti pred statutom.

Razumljivo je, da gospodarska organizacija ne more samostojno odločiti o skladnosti zakona z ustavo in samovoljno odrekati veljave posameznim zakonom ali pa njihovim posameznim določbam. Takšno stališče bi nujno dovedlo do pravne negotovosti in do složne zmešnjave. Gospodarska organizacija je dolžna spoštovati zakonske predpise vse dotlej, dokler ustavno sodišče ne ugotovi morebitne neskladnosti z ustavo in odloči, da ga mora skupščina uskladiti.

Iz vsega navedenega sledi, da je statut podrejen zakonu le, če je ta v skladu z ustavo. V nasprotnem primeru ima gospodarska organizacija pravico, da sproži postopek za oceno ustavnosti pred ustavnim sodiščem in če to sodišče ugotovi, da je zahteva gospodarske organizacije upravičena, se mora zakon umakniti pred statutom.

Že dalj časa v podjetju razpravljamo o našem statutu. Nešteto je bilo že diskusij, mnogo raznih predlogov, sugestij, mnenj itd. Sedaj se približujemo trenutku, ko bomo po delavskem svetu rekli zadnjo besedo in začeli uporabljati ta naš tako važni predpis. Le še dober mesec nam preostaja za razpravo. V tem kratkem času moramo storiti vse, da bo naš statut res takšen, kakršnega si želimo. Ne bo torej odveč

in tudi ne prepozno, če še enkrat ponovimo nekatere karakteristike, ki jih mora imeti res dober statut.

Kot akt objektiviranja medsebojnih pravic in dolžnosti v gospodarski organizaciji mora biti statut čimbolj precizen, konkreten in čvrst. Statut ne sme vsebovati praznih obljub. Naj ne bo torej v njem ničesar, kar bi se ne moglo izvajati v praksi. Lepe fraze in slavospevi ter določila, za katera že vnaprej vemo, da ne bodo mogla biti spoštovana, ne spadajo v statut. Vsak od nas mora videti v statutu tisti osnovni dokument, tisti osnovni akt, ki je temelj vseh pravnih razmerij v podjetju. V statutu morajo biti fiksirane vse pravice in dolžnosti članov kolektiva, tako da vsakdo lahko ugotovi kaj sme, česa ne sme in kaj mu je dolžnost storiti.

Upravljanje, poslovanje, pravice in dolžnosti članov kolektiva, zlasti pa organizacija podjetja morajo biti tako jasno in tako čvrsto določene v statutu, da sleherni delavec lahko najde v njem svoje mesto in da sleherni delavec občuti, da je važen sestavni del celotnega organizma podjetja.

Tudi ob razpravljanju o statutu se moramo zavedati, da družbeno samoupravljanje ni velika ideja, ampak velika materialna sila naše družbe. Če bomo to upoštevali in če bomo znali postaviti vsako stvar trezno in premišljeno na svoje mesto, bomo prav gotovo sprejeli statut, ki bo ustrezal našim potrebam.

USTAVA NAM DAJE PRAVICE

V ustavi SFRJ, posebno v 9. in 10. členu so nam zagotovljene pravice in dolžnosti, ki si jih moramo sedaj, ko sprejemamo statut, še enkrat pobliže ogledati.

V omenjenih členih ustave so pravzaprav našete le pravice, ki pa so istočasno tudi dolžnosti, kajti ustava nam nalaga, da se jih moremo tudi v polni meri posluževati.

Samoupravljanje v delovni organizaciji obsega zlasti pravico in dolžnost delovnih ljudi:

1. da upravljajo delovno organizacijo neposredno ali po organih upravljanja, ki jih sami volijo;
2. da organizirajo proizvodnjo ali drugo dejavnost, skrbijo za

razvoj delovne organizacije in določajo načrte ter programe za njeno delo in razvoj;

3. da odločajo o menjavi proizvodov in storitev ter o drugih vprašanih, ki se tičejo poslovanja delovne organizacije;
4. da odločajo o rabi družbenih sredstev in o razpolaganju z njimi ter jih gospodarsko smotrno uporabljajo, da se doseže čimvečji učinek za delovno organizacijo in družbeno skupnost;
5. da razporejajo dohodek delovne organizacije in zagotavljajo razvoj materialne osnove svojega dela, da delijo dohodek med delovne ljudi, da izpol-

njujejo obveznosti delovne organizacije do družbene skupnosti;

6. da odločajo o vstopu delovnih ljudi v delovno organizacijo, o prenehanju njihovega dela v delovni organizaciji ter o drugih medsebojnih delovnih razmerjih, da določajo v skladu s splošnimi pogoji delovni čas v delovni organizaciji, da urejajo druga vprašanja, ki imajo skupen pomen, da zagotavljajo notranjo kontrolo in javnost dela;
7. da urejajo in izboljšujejo pogoje za svoje delo, da organizirajo varstvo pri delu in počitek, da zagotavljajo pogoje za svoje izobraževanje ter za zvišanje svojega osebnega in družbenega standarda;
8. da odločajo o izločitvi dela delovne organizacije v posebno organizacijo ter o spojitvi in združitvi delovne organizacije z drugimi delovnimi organizacijami.

Delovni ljudje, ki delajo v delovni organizaciji, vzpostavljajo kot člani delovne skupnosti medsebojna delovna razmerja in so pri samoupravljanju enakopravni. Organizacija dela in upravljanje v delovni organizaciji morata delovnim ljudem omogočiti, da na vsaki stopnji in v vseh delih delovnega procesa, ki pomenijo celoto, kar najbolj neposredno odločajo o vprašanih dela, o urejanju medsebojnih razmerij, o delitvi dohodka ter o drugih vprašanih, ki se tičejo njihovega ekonomskega položaja, hkrati pa morajo zagotoviti najugodnejše pogoje za delo in poslovanje delovne organizacije kot celote.

OSNUTEK STATUTA V RAZPRAVI

Komisija za sestavo osnutka statuta, imenovana od delavskega sveta, končuje svoje delo. Prvi del statuta, ki obravnava uvodne določbe, temeljna načela in upravljanje podjetja, je že razdeljen kolektivu. Drugi del statuta, ki obravnava planiranje in poslovanje, sredstva podjetja in delitev dohodka, organizacijo, delovna razmerja in zaključna določila, je priložen tej številki. Sestavljalec osnutka statuta so se zavedali, da odgovornost, ki so jo prevzeli ni lahka. Morda je prav zaradi tega dejstva osnutek statuta zagledal beli dan šele sedaj in ne že prej.

Naj bo tako ali drugače, osnutek je tu in temeljita razprava naj pokaže, kaj je treba spremeniti in dodati, da bo statut takšen, kakršnega želi imeti večina članov našega kolektiva. V polni meri moramo zagotoviti, da bo duh nove ustave prežemal tudi naš statut. Razprave o statutu bodo organizirane tako, da bo imel vsakdo možnost povedati svoje mnenje in dati predlog, da se določeni členi (ali poglavje) spremeni ali dopolni.

O statutu bodo razpravljale tudi družbene organizacije našega kombinata. Na rednem letnem običnem zboru Zveze borcev so člani te organizacije zahtevali, da o temeljnem aktu podjetja razpravlja tudi njihova organizacija. Prav tako se tudi mladinska organizacija že dalj časa zanima, kako bodo posamezna vprašanja urejena s statutom.

Jasno je, da bodo o zadevi razpravljale tudi osnovne organizacije ZK. Razprave po delovnih

enotah bodo organizirali sindikalni odbori. Vse predloge podane na sestankih navedenih organizacij ter eventualne pismene predloge posameznikov naslovljene na sindikalno podružnico bo komisija za izdelavo osnutka statuta pregledala in upoštevala pri dokončni izdelavi osnutka. Tako korigiran osnutek statuta bo predložen delavskemu svetu podjetja v potrditev.

Razprava o osnutku statuta bo zaključena konec meseca marca. V začetku aprila pa bo DS na seji, na katero bodo povabljeni vsi člani kolektiva, statut dokončno sprejel.



Ta počitniški dom je naprodaj

Priporočilo delovnim organizacijam

Na pobudo skupščine občine Izola je bil konec lanskega leta posvet predstavnikov vseh gospodarskih organizacij, organov delavskega samoupravljanja in družbenih služb. Na tem posvetu je bilo sprejetih vrsta koristnih priporočil in napotkov za gospodarske organizacije, zaradi važnosti teh priporočil in upoštevanja pri našem delu pa objavljamo najvažnejše:

Da bi zadostili sedanjim in novim potrebam po stanovanjih, je treba pospešiti tempo gradnje stanovanj. Do sedaj smo gradili povprečno 33 stanovanj letno, v bodoče je treba doseči 120 stanovanj letno. Da bi dosegli ta namen, morajo delovne organizacije angažirati več sredstev v negospodarske investicije za razvoj družbenega standarda in to predvsem za gradnjo stanovanj.

Večje DO naj s pospešenim tempom gradijo stanovanja za svoje delavce in ulužbenice ter za nove kadre, ki se bodo vključili v proizvodnjo. Manjše DO, ki ne ustvarjajo dovolj sredstev, da bi lahko samostojno gradile stanovanja v blokovi ali vrstni gradnji, pa naj takoj pristopijo k združevanju sredstev za skupno gradnjo stanovanj ali za nakup že izgotovljenih stanovanj, ki se gradijo za tržišče.

Da bi DO povečale finančna sredstva za gradnjo stanovanj, naj organizirajo z razpisom natečaj za pritegnitev k skupnemu financiranju interesente novih stanovanj. Natečaj bi moral zajemati pravice in dolžnosti posameznika. Te pravice in dolžnosti naj bi bile zajete v pravilnikih ali statutih delovnih organizacij, v katerih naj bi bila dana prioritarna pravica soinvestitorja do novozgrajenega stanovanja. Predplačnik stanovanjske pravice bi dobil vložena sredstva povrnjena potem plačevanja nižje stanarine in to za del amortizacije, ki se obračuna v enakem odstotku kot znašajo lastna vložena sredstva na celotno vrednost stanovanja. Da bi dosegli večjo zainteresiranost delovnih organizacij do gradnje stanovanj, bi bilo treba znižati amortizacijsko dobo od sedanjih 100 let na 80 ali celo 65 let, poleg tega pa vpeljati degresivno lestvico, da bodo zgradbe v prvih letih, z ozirom da ne potrebujejo večjih sredstev za vzdrževanje in popravila, plačevale večjo amortizacijo, ki bi se iz leta v leto ali po periodih let zniževala v korist sredstev za vzdrževanje in popravila.

Vskladiti bo treba tudi stanarine stanovanj zgrajenih med 1946 in 1960. letom s tistimi, ki so bila zgrajena po 1961. letu. S tem ukrepom se bodo povečala sredstva skupne porabe gospodarskih organizacij, najsi bo za

plačevanje anuitet, oziroma za nadaljnjo gradnjo stanovanj.

Stanovanjski sklad naj bi za povečanje možnosti dajanja kreditov zmanjšal dosedanjo višino kredita za delovne organizacije od 50 % na 40 % tako, da bi razliko najmanj 10 % prispevali individualci kot soinvestitorji na način, kot je bilo zgoraj opisano.

Prav tako pa bodo zainteresirani predplačniki stanovanjske pravice, ker jim bo dana možnost pridobiti novo stanovanje veliko prej, kot da bi čakali, kdaj jim bo podjetje dodelilo stanovanje. Delovnim organizacijam, ki razpisujejo natečaje za predplačilo stanovanjske pravice, naj bi stanovanjski sklad priznal gotove ugodnosti pri najemu kredita tako, da bi upošteval pri višini lastne udeležbe tudi predplačila na stanovanjsko pravico, ali pa tudi več.

Interesentom — posameznikom, ki se odločijo za individualno gradnjo, pa naj bi se povečal kredit iz stanovanjskega sklada od sedanjih 25 % do 75 % in to tudi na osnovi vrste gradenj: enodružinske ali večdružinske stanovanjske zgradbe tako, da bi združeni zasebniki dobili večje ugodnosti kredita kot individualci pri gradnji enodružinskih stanovanj. S temi ukrepi bo dana možnost posameznikom, da se odločijo za gradnjo stanovanj. Na vsak način pa je treba prepričati naše delovne ljudi, da so večdružinske stavbe, najsi bo po vzdrževanju in tudi gradbenih stroških veliko cenejše, kot enodružinske stanovanjske hiše, najsi bo pri komunalnem prispevku ali pa sami gradnji. Začeto gradnjo stanovanj za borce, ki niso zaposleni, je treba nadaljevati in tudi tu organizirati možnosti sofinanciranja na enak ali podoben način, kot je bilo prej omenjeno.

Za projektiranje stanovanj je treba razpisati natečaj z licitacijo, kar bo dalo možnosti priti do cenejših projektov in s tem tudi same gradnje stanovanj.

Ker v vedno večji meri primanjkuje sezonske delovne sile in obstaja celo bojazen, da jo bo vedno težje dobiti, je treba nujno izboljšati pogoje življenja tem ljudem, predvsem s preskrbo primernih stanovanj in drugih kulturnih in ostalih pogojev. Stanovanja v družbeni lastnini se zaradi majhnih denarnih sredstev,

ki se stekajo iz stanarine, ne vzdržujejo, kot bi bilo potrebno, ker ni za to na razpolago, kot omejeno, razpoložljivih sredstev. Zato bi bilo nujno vsa stanovanja v družbeni lastnini, razen onih v hišah, ki se bodo zaradi dotrajanosti ali urbanistične ureditve rušile in stanovanj v hišah, ki so v družbenem upravljanju, odprodati na javni dražbi. Čisti izkupiček po odplačilu nacionalizirane imovine se odvede v stanovanjski sklad za povečanje sredstev za gradnjo novih stanovanj.

Pogoji prodaje pa naj bi bili sledeči:

Prednostna predkupna pravica naj bi se dala uživalcem stanovanj. Tem naj bi pri nakupu finančno pomagale delovne organizacije, pri katerih so zaposleni.

Če bo uživalec stanovanja iz kateregakoli razloga odklonil nakup, naj odkupi stanovanje sama delovna organizacija.

Prodaja stanovanj naj se omeji samo na ljudi, ki živijo v Izoli, kajti če bi se ta pravica nakupa dala drugim osebam, obstaja bojazen, da se povpraševanje po stanovanjih še poveča. Plačilni rok naj bi bil za individualce 20 % kupne vrednosti takoj ob nakupu, razlika pa plačljiva najpozneje v roku 20 let. Kjer pa bodo kupci DO, pa naj bi ob nakupu plačale 50 % od kupne cene, 50 % pa v dogovorjenem roku.

V slučaju, da se DO adaptirale stanovanja in pri tem potrošile sredstva, bo treba posebej ugotoviti višino sredstev, kakor tudi že amortizirani del vloženi sredstev.

DO, ki bodo odkupile stanovanjsko stavbo, v kateri stanujejo delavci druge organizacije, se bi morali v teh primerih dogovoriti z uživalci oziroma gospodarskimi organizacijami, o zamenjavi stanovanj.

Glede na to, da smo v pripravah za pričetek sanacije mesta, ki se bo vršila postopoma v okviru razpoložljivih denarnih sredstev, se predvidevajo težave pri preskrbi nadomestitvenih stanovanj ljudem, ki jih bo treba seliti zaradi odstranitve dotrajanih hiš ali urbanistične ureditve starega mesta. Zato se priporoča vsem DO, da z razumevanjem pomagajo pri preskrbi tozadevnih stanovanj. V ta namen naj bi se izvajal sklep iz leta 1961, ki predvideva, da bi gospodarske organizacije prepustile ob priliki dodeljevanja novih stanovanj najmanj 25 % izpraznjenih občinski skupščini za navedena nadomestitvena stanovanja.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Priporočilo delovnim organizacijam

(Nadaljevanje s 3. strani)

Splošno znano je, da v Izoli nimamo urejenih komunalnih objektov, zato je nujno, da te zgradimo. Predvsem je potrebno dograditi šolski center, za kar pa nimamo zadostnih finančnih sredstev. Občina lahko dobi v ta namen kredit, vendar pa le v višini 20% od vloženih hranilnih vlog, kar ne bo nikakor zadostovalo, zato se apelira na vse delovne organizacije, da podprejo to akcijo s svojimi skladi, ker le na ta način lahko pripomoremo šoloobveznim otrokom, da se usposobijo za nadaljnji študij na srednjih in njim enakih strokovnih šolah ali da se uspešno vključijo v naše vedno bolj tehnološko in ekonomsko zamotano gospodarstvo.

Socialno varstvo v Izoli tudi ni zadovoljivo, predvsem primanjkuje primernih prostorov za dobro organizacijo varstva šolskih in predšolskih otrok, kateri v času, ko so izven šole in starši pri delu, nimajo primerne varstva, ne primerne prehrane in so prepuščeni sami sebi.

Delovne organizacije bi morale tudi tukaj prispevati za rešitev tega vprašanja, ker le na ta način bodo dani pogoji, da se bodo starši bolj posvetili dvigu proizvodne storilnosti v podjetju in zmanjšali izostanke od dela, najsi bo to zaradi bolezni otrok ali skrbi za nepreskrbljene otroke.

Z namenom, da se izboljša preventivna zdravstvena služba, pa je treba ustanoviti v Izoli center za socialno varstvo, v katerem naj bi delale strokovno sposobne osebe, povezane s psihologi, referenti HTZ in zdravniki, ki so zaposleni v gospodarskih organizacijah. Ker so se doslej vsi socialni problemi reševali kampanjsko in posamezno, kar ni rodilo zaželenega uspeha, bo navedeni način skupnega reševanja socialnih problemov nedvomno rodil večje uspehe.

Poleg sedanjega otroškega vrta se bodo gradili novi objekti za varstvo otrok. Da bi v ta namen preskrbeli sredstva za začetno gradnjo, je treba odprodati stavbo pri bolnici, v kateri je sedaj otroška ustanova, ki funkcionalno ne ustreza tem namenom. Otroški dom bo treba urediti, da bo posloval ves dan, zato bo treba zaposliti vzgojitelje, ki bodo skrbeli za varstvo in vzgojo otrok. Obenem pa tudi sistematsko koristiti športne objekte. S tem se bodo znatno zmanjšali stroški organiziranega varstva otrok. Ker je za izvedbo vsega tega odgovorna družba kot celota, je njena prvenstvena dolžnost, da skrbi za človeka, zato je nujno, da delovne organizacije

finančno podprejo to zamisel, ki naj bi se dejansko uresničila.

Dokler ne bo ustanovljen center za socialno varstvo, bo socialni delavec v upravi občinske skupščine s pomočjo drugih delavcev, ki delajo na varstvu in vzgoji otrok, organiziral posvetovanja, na katerih se bodo obravnavala in reševala skupna vprašanja s tega področja.

Ugotovljeno je tudi bilo, da druge občine okraja Koper onemogle ljudi namesto v Dom onemoglih pošiljajo zaradi razbremenitve stroškov, na račun socialnega zavarovanja, v bolnico. Zato je bilo sklenjeno, da se o tem obvesti neposredno zainteresirani organ skupščine socialnega zavarovanja v Kopru z namenom, da ta problem čimprej reši.

Za kritje najnujnejših stanovanjskih potreb, predvsem socialno ogroženih prosilcev je bilo sklenjeno, da od vseh stanovanj, ki se v bodoče izpraznijo na katerikoli način, prepuščijo delovne organizacije 25% teh na razpolago občinskemu organu za razdeljevanje stanovanj (25% občinska skupščina in 75% delovna organizacija).

Da bi se omogočilo hitro in učinkovito delo z razdeljevanjem navedenih stanovanj in pravilno izvajalo ta sklep, je bila ustanovljena tričlanska komisija v sledečem sestavu:

socialni delavec uprave občinske skupščine,
stanovanjski referent v odd. za gosp. obč. skupščine,
predstavniki prizadete delovne organizacije.

Naloga komisije je, da v bližnji bodočnosti na podlagi seznama izpraznjenih stanovanj, katerega naj dostavijo vse delovne organizacije stanovanjskemu referentu pri oddelku za gospodarstvo občinske skupščine, napravi razpored po kategorijah stanovanj in nato odredi stanovanja, ki se pustijo na razpolago občini, da jih dodeli zgoraj navedenim socialno ogroženim osebam. Ta sklep je bil sprejet soglasno, za izvajanje tega pa jamčijo vse delovne organizacije, ki razpolagajo s stanovanji.

Ob koncu posvetovanja je bilo sklenjeno, da naj se vse DO ravnajo po teh sklepih in priporočilih, katere naj upoštevajo tudi pri sestavi statutih DO.



Pri zapiranju doz

V TRETJE GRE RADO . . .

Ker smo pač navajeni zgodaj vstajati, nismo tudi v soboto delali izjeme, čeprav nas je čakalo potovanje. Tudi sobota se je torej



Motiv s prijetnega srečanja

pričela v znamenju delovnega dne.

Že ob peti uri zjutraj smo se zbrali pred Lipo v Izoli in potrpežljivo čakali na Slavnikov avtobus. A zaman. Vsi smo postajali nestrpni, in tudi pripomb na račun »Slavnika« ni manjkalo. Ko je kazalec na uri kazal že šesto, se je končno prikazal težko pričakovani »Mercedes«, toda kljub vsej naši skromnosti ni bilo prostora za vse. Tako smo

moral na »Slavniku« zamenjati avtobus. Prvič smo se ustavili v Kozini, kjer sta se nam pridružili dve delavki iz našega novega obrata.

Kljub vsem nezgodam smo ostali dobre volje. Za to sta predvsem poskrbela tovariša s svojimi zabavnimi oddajami, in sicer modernizirani ing. Dušan z mikrofonom, ki je zastopal sprednjo radijsko postajo s predsednikom sindikata tov. Tomažem na čelu, ter tov. Ludvik, špiker »Radia tune«, ki se je posluževal zelo primitivne naprave — miniature tovarniškega dimnika.

Vožnja je bila zelo prijetna. Na krajevne značilnosti nas je sproti opozarjal ing. Dušan.

V Ljubljani smo se prvič ustavili na dvorišču »Saturnusa«. Tu sta nas sprejela tehnični direktor in komercialni direktor. Ker je to tovarna pločevinaste embalaže, katero proizvajamo tudi sami, nas je proizvodni proces pritegnil. Vredno je omeniti njihovo litografijo. Tehnični direktor nam je povedal, da so stroji v tem oddelku novi, kar se je videlo tudi po njihovem funkcioniranju. Tu so vse operacije od barvanja do sušenja avtomatske. Tudi ostale obrate imajo zelo lepo urejene. Prijetno so nas presenetili z darili ter okusno zakusko. Tehnični direktor je izrazil zadovoljstvo kolektiva »Saturnus«, da smo jih obiskali, ter upanje, da smo od tega odnesli le nekaj pozitivnega, ki nam bo prišlo prav doma. V imenu našega kolektiva se je zahvalil predsednik sindikata, in tako smo odšli

na ogled kartonažne tovarne. To tovarno so gradili 6 let in investicije so znašale preko 1,2 milijarde dinarjev. Poleg tega imajo še svoj obrat v Rakeku.

Dobrodošlico sta nam izrekla tudi direktor podjetja in predsednik delavskega sveta. Tov. Javoršek se je zahvalil za pozornost in jih povabil, da nas tudi oni obiščejo. Med ostalimi izdelki smo videli tudi nam namenjene ovitke za puding. Poleg tega izdelujejo za nas tudi ovitke za juho.

Na Polževo smo prispeli pred poslovnimi prijatelji iz Podravke. Tokrat smo se srečali na nevtralnem terenu. To srečanje smo planirali kot presenečenje, kljub temu smo bili o stvari vsi dobro informirani. Poleg tega smo se dogovorili, da se prihodnjič »srečamo« na Marsu. Tovariši iz Podravke so bili zelo presenečeni, ko smo jim izročili »darilo bratstva in enotnosti«. To je bilo simbolično darilo, ker je predstavljalo zaščitni znač Delamarisa ter Podravke na izdelkih juhe, torej kurnik z belo kokošjo in petelinom. Obljubili so nam, da nam bodo v kratkem poslali plakete, ki so jih na lanskoletnem srečanju v Koprivnici zaslužili naši športniki.

Srečanje je bilo prisrčno in večer je potekel v prijetnem razpoloženju. Imeli smo tudi kulturni program. Najbolj se je odrezal tov. Ludvik, ki je organiziral oddajo za vsakogar nekaj.

Naslednjega dne smo po skupnem zajtrku in prijateljskem pozdravljanju odšli proti domu. V domačem kraju nas je pozdravilo nedeljsko popoldne. A. G.



Ob malici v naši menzi

Potrebujemo analize in sposobne ljudi

Hitri tempo nadaljnega družbeno-ekonomskega razvoja zahteva od vsakega našega občana določeno zainteresiranost v pogledu spoznavanja problemov, ki pri tem razvoju nastajajo, njihovo analizo in rešitev. Tembolj je to naloga članov ZK, še več, da pri tem spoznajo svojo vlogo in jo uveljavljajo s ciljem in neprestano težnjo za doseganje čimboljših gospodarskih uspehov.

Bodoče planske gospodarske naloge bodo uspešno rešene le, če bomo z analizami ugotovili sedanje ovire, kar pa je možno samo s širokimi razpravami o tromesečnih obračunih oziroma letnem zaključnem računu podjetja, pri čemer ga je razdeliti na posamezne EE in razpravljati pravzaprav o letnih obračunih posameznih EE, ustvarjenih skladih, proračunih itd. To je osnova za bodoči, perspektivni program gospodarskega in družbenega razvoja EE in s tem našega kombinata. Zaključni račun je bilanca preteklega dela in odkriva doseženi napredek in razne slabosti, kar pa ob kritični in poglobljeni analizi, pretresu v raznih organih družbenega samoupravljanja pomaga izluščiti potrebne osnove za izpopolnjevanje, boljše planiranje, izpopolnjevanje našega notranjega gospodarskega sistema in organizacije. Bilanca odkriva pogoje gospodarjenja in omogoča večjo družbeno kontrolo nad skupnimi sredstvi. Taka kritična in detajlna analiza je pri nas nujna, posebno še z ozirom na raznoliko proizvodnjo in zagotovitev napredka prav v vsaki veji proizvodnje, zajeti v posamezni EE. Kombinatski je prevelik, da bi rezultate obravnavali iz vidika celotnega poslovanja, nevarnost je namreč v tem, da zbledi gospodarska slika posamezne EE in zato pridejo le nekateri problemi do izraza. Veliko važnejše in uspešnejše za celotni kombinat pa je, da imamo jasne pojme, kako stoji vsaka — posamezna EE, kaj hočemo pri vsaki doseči in preko posameznih enot, povezanih v skupnem delovnem taktu povečevati in priti do pozitivnih rezultatov celotnega podjetja.

Analiza, izhajajoča iz kalkulacij (ne iz planskih kalkulacij) nam lahko veliko pove in opozarja sproti na rentabilnost določenih proizvodov. Seveda ne moremo po vsakokratni kalkulaciji spreminjati cene proizvoda, pač pa je kalkulacija regulator, ki mora sprožiti mehanizem za ugotavljanje vseh možnih vplivov, ki nastajajo pri vsakdanjem de-

lovnem procesu od vstopa ljudi in materiala — do izdelka in odhoda zaposlenih iz tovarne in prav tako zunanjih vplivov, ki se največkrat odražajo v cenah osnovnega in pomožnega materiala, potrebnega za proizvodnjo v kombinatu. Cene nam v veliki meri v naprej odredajo položaj. Analizirani vplivi, bodisi da so negativni, bodisi pozitivni, morajo sprožiti vrsto ukrepov s posebnim poudarkom na izvoz, ki je za nas bistvenega pomena in o čemer ni potrebno pisati.

Priprave za skrajšani delovni čas morajo dati svoje pozitivne rezultate, ker so vse priprave le v analizah, ki naj dokažejo, da primeru vemo, zakaj ni sposobna na z določenimi ukrepi dvigniti produktivnost, ali pa dokažejo nasprotno, da ni sposobna. V tem slučaju vemo zakaj ni sposobna in kakšni ukrepi so sploh možni, da si pridobi sposobnost prehoda na skrajšani delovni čas. Preuranjeno bi bilo govoriti danes o varianti skrajšanega delovnega časa (dnevno, tedensko, ali težišče skrajšanega delovnega časa na prvih 5 mesecih), dokler niso vse študije izvršene na podlagi analiz. Dovolj smo odrasli, da vemo resnico o dedku Mrazu in ne moremo pričakovati za krajši čas dela enak ali večji osebni dohodek od nikoder drugod kot od dviga produktivnosti in rentabilnosti v našem kombinatu. Pri tem delu, ki bo imelo dalekosežen ekonomski ukrep, moramo biti temeljiti, istočasno pa upoštevati, da je čas naš glavni nasprotnik.

Pri govoru o dvigu produktivnosti še vedno naletimo na mnenje, da je rast osebnih dohodkov odvisna le od delovne discipline in učinkovitosti delovnega kolektiva, njegovih delovnih prizadevanj, fizičnega napora in podobno. Je pa to le en sestavni del, ki ga sicer ni zanemariti, mnogo več pa lahko pričakujemo od uvajanja nove tehnologije, modernih proizvodnih sredstev, sodobne organizacije, pravilnega gospodarjenja, pravilnega nagrajevanja, pravične zaposlitve in nagrajevanja strokovnega kadra, pravilnega vlaganja razpoložljivih sredstev, strokovnega in družbeno-ekonomskega izobraževanja kolektiva itd. Dvig produktivnosti lahko pričakujemo le na taki solidni bazi, ki je obenem garancija za večjo rentabilnost.

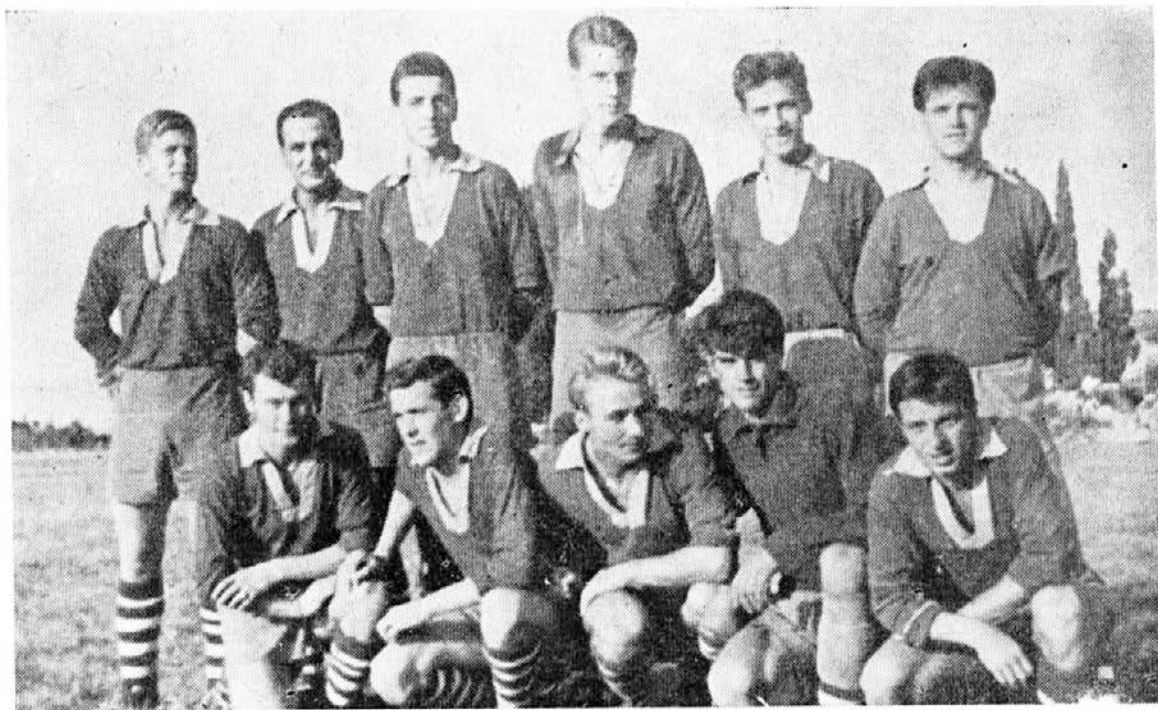
Za uresničitev opisanih nalog nam je potreben strokovni kader. Vemo, kako stojimo. Ali smo pa dovolj konkretno razpravljali o

rešitvi tega vprašanja? Težko je povedati, kako naj se potem s premalo strokovno in vodstveno usposobljenih kadrov borimo za višjo tehnologijo ter višjo produktivnost dela, kako naj zagotovimo, da bosta vodenje in organizacija proizvodnih ter poslovnih procesov odraz sodobnih tehničnih in znanstvenih dognanj. Vsa ta neizpodbitna dejstva postavljajo samoupravne organe pred resne neposredne naloge kadrovske politike, naloge, izluščene iz analize strokovno-političnega kadra, naloge, ki so rešljive takoj in naloge, ki jih je treba programsko reševati. ZK se mora v svojem idejnem delu odločneje zavzemati, da postane kadrovska politika sestavni del naših ekonomsko-političnih odnosov.

Nikakor ni problem postavitev vsebinsko bogatega dnevnega reda na sestankih naših osnovnih organizacij. Povezanost TK, osnovnih organizacij in kolektivov bo večje močnejše ob razpravah ekonomsko-političnega značaja, nakazanih problemov, ki nas živijo zanimajo, saj je njihova rešitev pogoj našega bodočega življenja, boljšega v kolikor bomo znali boljše reševati, slabšega v kolikor bomo neodgovorno reševali. Ne moremo misliti, da ima neka osnovna organizacija aktivno življenje, v kolikor gre naše gospodarjenje mimo nje, tudi si ne moremo predstavljati, da bi ob vsebinsko bogatih razpravah okrog gospodarjenja, seznanjanja z gospodarsko sliko podjetja osnovna organizacija sama sebe oziroma svojih članov ne mobilizirala. Saj smo zainteresirani, da zastopamo stališča, ki so koristna tako za podjetje, kot za celotno skupnost v organih podjetja: v svetih EE, DS, UO, komisijah itd., kjer pač delujemo.

*Dobro preuči
priloženi statut
in se pripravi
na razpravo*

Finansiranje društev in klubov



Enajstorica NK »Delamaris« iz prvih dni tega kluba

Da bi se zagotovil soliden način financiranja naših društev in klubov, je že v začetku lanskega leta poskrbel Občinski odbor SZDL. Na širšem posvetovanju s predstavniki družbeno-političnih in gospodarskih organizacij je bilo ugotovljeno, da je za delovanje vseh teh dejavnosti potrebno 10,5 milijona dinarjev. Izdelan je bil tudi ključ, po katerem naj bi gospodarske organizacije prispevale svoj delež. Tega so se tudi razen par primerov vse gospodarske organizacije držale in je bilo zbranih 10.396.466 dinarjev.

Izvršni odbor SZDL Izola je izdelal razdelilnik in ta sredstva razdelil trem skupinam dejavnosti, upoštevajoč njihove predračune in potrebe. Izplačila so se vršila centralno proti predložitvi računov, s čimer je bila že v naprej onemogočena kakršnakoli samovolja. Razdelitev teh sredstev je bila v letu 1963 naslednja:

	din
1. Kultura in prosveta	
skupaj	3.448.000
a) DPD Svoboda Izola	2.873.000
b) PD »Janko Premrl-Vojko« Dvori	375.000
c) CIC Giordano Bruno Izola	200.000
2. Telesna kultura	
skupaj	6.198.466

a) Občinska zveza za telesno kulturo	83.966
b) NK Delamaris	2.903.500
c) Veslaški klub Argo	1.000.000
d) TVD Partizan	990.000
e) Taborniki POJS	400.000
f) SD »Darko Marušič«	375.000
g) Kegljaški klub Izola	396.000
h) Šolsko športno društvo Delfin	50.000

3. Ljudska tehnika	
skupaj	750.000
a) Avto moto društvo	150.000
b) JK Burja	400.000
c) Modelarji	200.000

Ta oblika zbiranja sredstev je rešila tudi dolgoleten problem naše godbe na pihala, ki je v minulem letu prišla do novih instrumentov. V telesno-vzgojnih društvih je včlanjenih nad 800 članov, razumljivo, da niso vsi enako aktivni, vendar ker je tu v glavnem mladina, je pozitivno tudi to. Zelo malo pa je mladine v Ljudski tehniki, kjer prevladujejo starejši člani. Skupno je vključenih v to dejavnost 531 članov. Premajhna udeležba mladine je tudi v kulturno-prosvetni dejavnosti, zato bo treba v prihodnje skrbeti za to, da bo mladina našla svoje izživiljanje prav v teh društvih in klubih.

Ker se je lanskoletni način financiranja društev in klubov dobro obnesel, naj bi ga nadaljevali tudi v tem letu. S tem bi se izognili individualnim prosilcem in neenakemu kritju potreb, da ne bi bolje uspevali tisti, ki je vsiljivejši in prodornejši, ni pa najpotrebnejši.

V letošnjem letu tudi ne bomo mogli kriti vseh potreb, ki znašajo preko 30.000.000 dinarjev, ampak bi za uresničitev celotnega programa zbrali v tem letu le 10.000.000 dinarjev. Zbiranje teh sredstev bi bilo na podlagi ustvarjenega čistega dohodka po odbitku davka na izredni dohodek, ki je v lanskem letu znašal v naši komuni 2.908.326.000 dinarjev. Naš kombinat je pri ustvaritvi tega dohodka sodeloval z 1.202.145.196 din, kar predstavlja 41,33 % celotnega čistega dohodka v komuni.

Po predlogu Občinskega odbora SZDL naj bi v istem odstotku sodeloval kombinat tudi pri sofinanciranju kulturno-prosvetne dejavnosti. Ljudske tehnike in telesno kulturnih društev, in prispeval v ta skupni sklad 4.133.000 dinarjev. Ko bo delavski svet obravnaval našo udeležbo pri financiranju društev in klubov v naši komuni, bo moral rešiti tudi problem našega nogometnega kluba.

Obračun Našega glasa

V minulem letu je izšlo 10 številčk »Našega glasa«. Izdali smo 8 rednih številčk in 2 izredni. Izredni številčki sta izšli ob volitvah v občinsko skupščino, in sicer prva je pred volitvami predstavila kandidate in gospodarski razvoj naše komune, druga je pa po volitvah prinašala izid volitev in ostalo problematiko našega kraja.

Po dogovoru s predstavniki družbeno-političnih organizacij sta ti dve številčki izšli v nakladi 4.000 izvodov in je prvo izredno številčko v celoti plačal občinski odbor SZDL, drugo pa naš kombinat. V obeh primerih smo polovico naklade odstopili SZDL, da jo je razdelil med svoje člane, ki niso iz našega kolektiva. Na ta način je v resnici plačal le vsak svoje.

Vsi stroški tiskarne so za vse prežete izvide v letu 1963 znašali 933.000 dinarjev, honorarji za prispevke 72.050 dinarjev. Tako smo imeli skupnih stroškov 1.005.050 din, ki gredo v breme materialnih stroškov. Ker je običajno izhajal »Naš glas« v nakladi 1000 izvodov, nas stane vsak posamezni izvod 55 dinarjev. To je zelo nizka cena napram ostalim časopisom, kjer si za popestritev privoščijo razne akcije, ki sicer veliko stanejo, napravijo pa list bolj zanimiv in vsebinsko raznoliko.

Glavna in edina težava pri izdajanju tega glasila je v tem, da je vsakozi premalo dopisnikov. Sindikalna organizacija je ugotovila, da je glasilo koristno in potrebno ter predlagala, naj bi »Naš glas« izhajal štirnajstredno, nihče pa ni podprl razširitve dopisništva. V tem je tudi vzrok, da smo lani dobili le 10 številčk in ne 24.

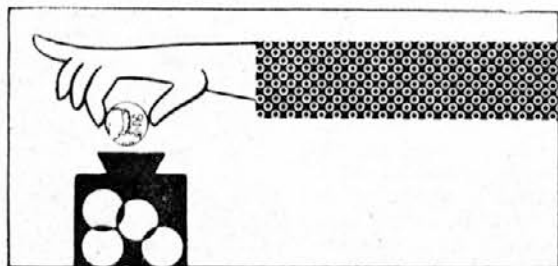
Res je tudi, da spričo takega pomanjkanja gradiva »uredniški koš« sploh ne pride v poštev, zaradi česar večasih trpi kvaliteta.

Ob tej priliki se zopet obračamo na kolektiv, predvsem pa na tiste, ki vam ni vseeno, ali »Naš glas« zaživi ali ugasne, da se čimprej oglasite, pa ne na sestanku ampak v uredništvu s člankom v roki.

Urednik

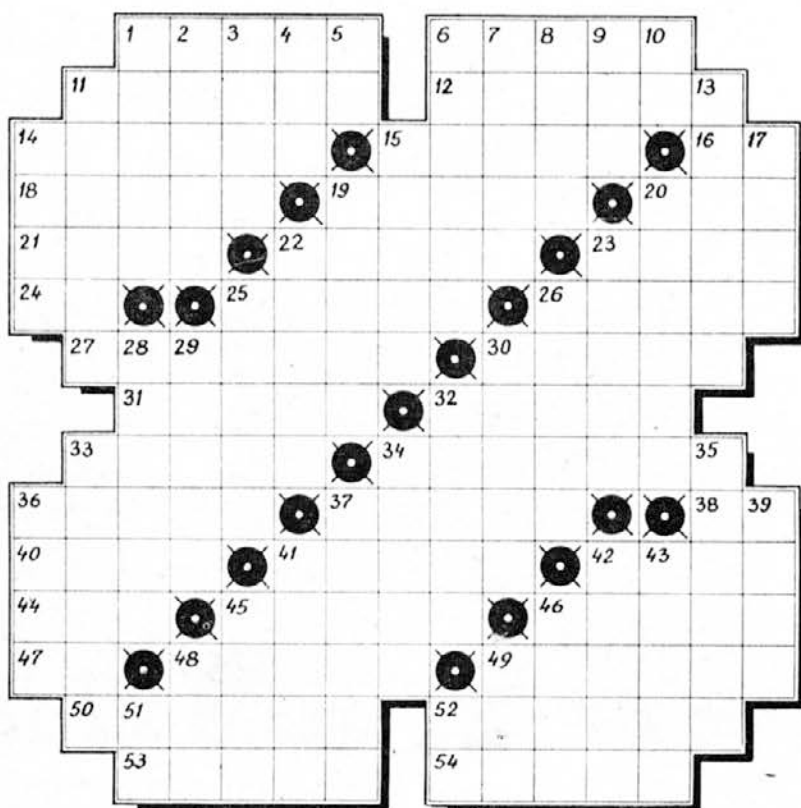
MALI OGLAS

Italijanski rabljeni kolesi — moško in žensko — poceni prodam. Naslov v uredništvu »Našega glasa«.



Ali si že član vzajemne pomoči?

Nagradna križanka



VODORAVNO: 1. maža, 6. važna ustanova, 11. glavno mesto evropske države, 12. pri Grkih in Rimljanih bog prerokb itd., 14. star denar, ki so ga začeli kovati v Florenci, 15. rešena, 16. enaka samoglasnika, 18. reka v SZ, 19. sadež, 20. otok v Jadranu, 21. moško ime, 22. jugoslovanska reka, 23. mesto v Italiji, 24. naslov Nušičeve komedije, 25. livada, 26. pritok Donave, 27. nauk o zdravem življenju, 30. mesto v Istri, 31. zaselje pri Plominu v Istri, 32. italijanski humanist in zgodovinar (Leonardo), 33. finska kopel v vroči pari, 34. sedež najvišjih organov v SZ, 36. vrsta kreme, 37. kraj pri Ljubljani, 38. upanje, 40. poziv, 41. mesto v Švici, znano po klimatskem zdravilišču, 42. naš proizvod, 44. udomačen izraz za smešnico, 45. prednik današnjih tabornikov, 46. orientalski asket in čarovnik, 47. sednji črki, 48. zaselje v Istri, 49. mešati, 50. francoski slikar (1780—1867), 52. zelo lepa, 53. francoska reka, 54. rodovitna ravnina v Jugoslaviji.

NAVPIČNO: 1. zaselje na Goriškem, 2. italijanska reka (originalno), 3. gozdna žival, 4. rimski cesar, ki je zavzel Jeruzalem, 5. inicialke največjega italijanskega pesnika, 6. bakrov oksid, 7. slavi s pesmijo, 8. ku-

rivo, 9. pod, 10. različna samoglasnika, 11. samovladar, 13. najstarejši grški kralj pred Trojo, 14. znamka ameriškega avtomobila, 15. mesto in trdnjava na Poljskem, 17. učitelj etike, 19. italijanski publicist (Paolo), 20. mesto v Romuniji, 22. čevljarska nit, 23. reka v severni Franciji, 25. kraj pri Litiji, 26. množice, 28. priimek štirih slovenskih komponistov, 29. zaselje na Goriškem, 30. embalaža, 32. slovenska pesnica (Vida), 33. zaselje v Istri, 34. šaljivec, 35. židovska junakinja, 36. kratica za varnostno službo v SZ, 37. nemški pisatelj in propagator darvinizma, 39. dvojice 41. igralec, 42. otoček pred lukco Gruž — Dubrovnik, 43. grm, čigar listi so krasili korintsko stebrovje, 45. indijsko žensko oblačilo, 46. ime pisca »Ptički brez gnezda«, 48. napiši KGO, 49. mesto v italijanski pokrajini Cuneo, 51. avtomobilska oznaka za Nizozemsko, 52. kratica za Komunalno banko.

Rešitve pošljite uredništvu do 1. aprila 1964.

»NAŠ GLAS« izdaja kolektiv konzervne industrije »DELMARIS« Izola — List urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik AVGUST BREZAVŠČEK — Tiska tiskarna ČZP Primorski tisk v Kopru.